

Streszczenie

Artykuł jest próbą scharakteryzowania czarnego rynku wyrobów tytoniowych w Polsce i ewolucji, jaką przechodzi on w ostatnich kilku latach.

W głównej mierze zmiany te są wynikiem przyjętych przez nasze państwo zobowiązań w sprawie dostosowania stawek podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych. Rosnące każdego roku ceny legalnie sprzedawanych papierosów sprawiają, że przemysł oraz produkcja nielegalnych wyrobów tytoniowych na terenie kraju regularnie osiągają znaczne zyski. Z tego względu Polska staje się nie tylko krajem tranzytowym dla kontrabandy przewożonej na zachód Europy, lecz także coraz atrakcyjniejszym rynkiem docelowym dla przemysłu.

Wzrost ceny legalnych papierosów sprzyja zmniejszaniu się liczby legalnie sprzedawanych papierosów i poszukiwaniu ich tańszych substytutów na przykład w postaci tytoniu do palenia, którego ujawnienia przez służby rosną lawinowo od 2009 r.

Ciekawe zmiany zachodzą także w kanałach przemysłu oraz strukturze nielegalnego rynku. Sama forma działalności przestępczej przeszła też ewolucję – od przemysłu „mrówkowego” do profesjonalizacji i zdominowania procederu przez zorganizowane grupy przestępcze.

O skali zjawiska i jego skutkach finansowych mogą świadczyć straty, jakie na skutek tych działań ponosi Skarb Państwa. Są to przynajmniej 3 mld złotych rocznie z tytułu niezapłaconych podatków.

Przemysł i produkcja papierosów oraz tytoniu do palenia pod względem opłacalności jest według różnych ocen zajęciem nawet bardziej intratnym niż przestępczość narkotykowa. Zyski pochodzące z nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi (głównie papierosami), zasilają budżety organizacji przestępczych.